

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap	Főmunkatársak KISS GYULA SZENDY ISTVÁN	Felelős szerkesztő BERKOVITS MÁRK Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT	Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyed évre 2 K Egyes szám ára 20 fillér
-------------------------------	---	---	---

A kisemberek nyugdíja.

A társadalomnak mindazon osztályai, melyeknél, a vagyonszerzés a lehetetlenség közé tartozik, aggódva a jövő kiszámíthatatlan eshetőségein, tömörülni igyekeznek, hogy egyesült erővel oly intézményeket létesítsenek, melyek nekik a megélhetést azon időre is biztosítsák, a mikor a sors esélyei folytán hosszabb időre vagy örökre képtelenné válnak arra, hogy mindennapi kenyerüket megkereshessék.

Hazánkban a tömegnyomor enyhítésére számos jótékony célú intézményt létesítettek, melyek hivatásuknak többé-kevésbé meg is felelnek. Az emberiség haladásával az igények is megnagyobbodtak. Sok kisebb segélyezési alapokkal rendelkező egyesületek a hozzájuk fűzött reményeknek megfelelően nem tudták s helyüket elfoglalták az országosan szervezett, modern alapokra fektetett egyesületek.

Az iparilag fejlődöttebb nyugati államok a szociális törvényhozás terén régen megelőztek bennünket. A német birodalom 60 milliónyi lakosságának egy ötöde betegség ellen, egy harmada baleset ellen, egy negyede rokkantság és aggság ellen van biztosítva kötelező alapon. Közel 500 millió márkát fizetnek ki évenként betegeknek, a bal-

esetek áldozatainak, a rokkantoknak és aggoknak. Ezen összeghez a munkaadók 250 millió, a munkások 200 millió és az állam 50 millió márkával járul hozzá évenként. Ezen óriási szociális művet az özvegyek és árvák biztosításával készülnek kiegészíteni. Mondanunk is fölösleges, hogy ezen rengeteg segélyezéssel gyökeresen megoldották a németek a szegényügyet.

Franciaországban, Angolhonban s a nyugat többi, gazdaságilag erős államaiban is kielégítően oldották meg a dolgozó néposztályok beteg-, baleset-, rokkant- és aggkori biztosítását.

A fejlődés megkívánta, hogy nálunk is a szociális törvényhozás terére lépjenek; ennek folytán a betegsegélyezés és balesetbiztosítás kérdései a közelmúltban megoldást nyertek s ezzel Magyarország a többi művelt állam nyomába lépett. E törvények mérhetetlen sok jót eredményeznek majd az idők folyamán.

A legfőbb szociális biztosítási ág: a rokkant- és aggkori biztosítás még eddig meg nem valósulhatott az ezeljáró óriási anyagi terhek miatt, melyeket ez megkíván. Tudjuk, hogy hazánkban a korra és a haladásra való tekintettel már oly intézményeket kellett létesíteni, melyeket a nyugat országainak a gazdasági fejlődés ugyan-

azon fokán, a melyen Magyarország ma áll, nem kellett még létesíteniök és föntartaniök. Ezzel is nehezebb a helyzetünk.

Ézért eddig csak az állami tisztviselők, a vasutasok, postások és egyéb állami alkalmazottak, a városi, megyei tisztviselők és alkalmazottak s részben a magánvállalatok tisztviselői részesülnek nyugdíjban szolgáltatékép telenségük esetén.

A dolgozó társadalom legnagyobb és legszámottevőbb tömege: a kisiparosok, kiskereskedők, munkások, napszámosok nincsenek biztosítva a rokkantság és aggkor szomorú idejére. Pedig a kisembereknek van első sorban szükségük támaszra a sors csapásai ellen. A munkából kidőltek segítséget keresnek szorultságukban s ha azt meg nem találják, kétségbeesnek s balsorsukban a társadalom ellenségeivé válnak, telve gyűlölettel szidják a fönnálló rendet, mely róluk nem gondoskodik, őket nem támogatja. A kétségbeesett, nyomorba jutott ember látása pedig fájdalmat okoz minden érző szívnek. Az egyes ember azonban csakis pillanatnyi nyomorából segítheti ki szenvedő embertársát, azaz — alamizsnát nyujthat neki. A megajándékozott az adományt elfogadja, meg is köszöni, de — szégyenli is,

TÁRCA.

Kórházban.

(Egy vadász elbeszélése)

Hát van-e nagyobb szatirikus a sorsnál? Szerénységem tiltja, de azért a dolgok megérthetése végett — röviden bár s a szigorú igazság tükrében — be kell, hogy mutassam magamat.

Vadász-ember vagyok, uraim, nem afféle silány lesipuskás, hanem valóságos, szenvedélyes mondhatnám hivatásos vadász. Kezdettem a bodzafapuskával, amivel legyekre lövöldöztem, majd hamarosan áttértem a gummipuskára s a verebek ellen indítottam irtóháborút . . . no, de ez messze vezetne.

Elég az hozzá hogy tavál térítettem le a Fogarasi-havasokban a negyvenkilenczedik medvét s az idén szándékoztam elejteni az ötvenediket — nagy ünnepélyességgel. Tehát dicsekvés nélkül mondhatom, hogy majdan az utolsó szélestalpu maczkó szomorú halála alkalmával a jövő század Bársony Istvánja elegikus cikkelyében méltón idézi reám szabadon Virgiliust: quorum ille magna pars fuit . . .

Ezek után azt hiszem, senki sem vonja kétségbe ha kijelentem, hogy nincs a Kárpátoknak az a rengetege a mit meg nem jártam, az a sziklája, a mit meg nem másztam. Zivatar, jégeső, villámlás, menyőhullás, nekem mindegy volt . . . Soha a legkisebb

fáradtságot nem éreztem, soha semmi bajom nem történt.

És kérem, ezelőtt öt héttel, egy szép napon, a mint vigan fűtyürészve hazamegyek a hivatalomból, alig nézek szét a szobámban — engem aki ordas vadakat czibáltam a fülüknél fogva, elővesz hirtelen valami láthatatlan erő, s úgy összevissza ráz, hogy a fogam vacog bele s az agyvelőm megrendül . . . Teringgettét, talán az összes elpusztított medvék szellemei álltak rajtam egyesült erővel irtózatot bosszút!

Másnap veszedelmes tüdőgyulladással, negyven fokos lázban vittek a kórházba.

De még más két egyéni tulajdonságomat is kell, hogy röviden felemlítsem.

Mióta ugyanis Skrobanek páter kegyetlenül elvert, amiért egyszer verébvadászás közben a kolostor valamelyik ablakában kárt tettem: azóta? elrögzött papgyűlölő vagyok. A reverendánál csak egyet gyűlölök még jobban — a vizet.

És kérem, a kórházban két pappal kerültem egy szobába. Mind a kettő vizibetegségben szenvedett.

A terem maga is fölötte érdekes, melybe engem, — hogy Petőfivel szóljak — a szabadság fiát, a természet vadvirágát két kedvencemmel összecsuhtak. Nyolc lépés a hossza, négy a szélessége, ablak egy van rajta, ajtó azonban kettő. Mindez a XX. század humanizmusának nagyobb dicsőségére.

Hej, gyönyörű volt az első éjszaka, amire emlékszem, oly gyönyörű, hogy szinte most is vaczog a fogam, ha reá gondolok.

Korán alkonyodott. A „sveszter“ meggyújtotta a gázlámpát. Alighogy kiment, félénk kopogtatás hallatszott az ajtón. Különös vastag téli ruhában burkolózott alakok szalngoztak be egymásután vagy öten, vegyest férfiak és nők. Öltözetük és típusuk mindjárt elárulta, hogy egyszerű de jómodú földmives emberek valamelyik alföldi faluból.

— Dicsértessék az Ur Jézus — köszöntek tompán s megálltak a velem szemközt levő ágy előtt.

Szép szálás, értelmes arcu ember állt elől, a többiek a háta mögött szorongtak, minden talpalatnyi helyet elfoglalva a szobában.

Hosszu, szénfekete haját elsimitotta magas, ráncokkal barázdált homlokán az első ember, s remegő hangon szölitotta a beteget:

— András vagyok, az édös testvéröcséd, ösmersz-e Mihály bátyám?

— Én mög a hitös felesége, a Juli — bátorzkodott az asszony.

— Mink mög a rokonyok vonánk — hangzott hátrább.

A beteg felnyitotta szemét, homlokáról halálos verejték csurgott.

— Igen . . . Hát . . . mit, mit akartok, itt . . . mit háborgattok engem? . . .

Kinos csönd, a látogatók egymás ruháját cibálták.

Szólt végre András.

hogyan, ki életét becsületos munkával töltötte, szerencsétlenségében kénytelen alimizsnát elfogadni. És hányan vannak, kik inkább éhen halnak sem-hogy kolduljanak!?

Az önálló kisiparos, a kiskereskedő helyzete semmivel sem rózsásabb, mint a napibérért dolgozó munkásé, ha egyszer rokkanttá válik. A mai nehéz időkben vagyont öreg korára alig gyűjthet. A meddig fiatal, erős és egészséges, küzd és megkeresi a maga és családja kenyerét. De ha idővel betegség megtöri, rokkant lesz, nem fel-lehet meg a követelményeknek s a nélkülözés és nyomor rémei hozzá is beköszöntenek.

Ezen elmélkedésre pedig egy évi jelentés készített bennünket, a melyben az országos jellegű Magyarországi Munkások Rokkantsági és Nyugdíjgyeletének vezetősége számol be működésének eredményéről s a mely véletlenül kezünkbe került.

Érdekes olvasmány. Bárkinek ajánlhatjuk saját okulására! Megtudjuk belőle, hogy mi magyarok korántsem vagyunk oly szegények és elhagyottak a rokkantsági és aggkori biztosítás terén, mint azt eddig hittük. Sőt! Bátran állíthatjuk immár, hogy a magyar munkások ezen önkéntes belépés alapján szervezett egyesülete a magyar elmét dicséri, annyira, hogy a külföldön csak kötelező alapon tudtak ily rövid idő alatt nagyobb eredményeket elérni, az önkéntes belépés állapotán ez sehol sem volt lehetséges.

Szíves olvasóinkat bizonyára érdekelni fogja, ha röviden ismertetjük az egyesület történetét s a melyből megállapíthatják, mily bámulatos sikereket tud az emberi akarat és kitartás elérni.

Az egyesület 1893-ban alakította meg 112 lelkes magyar munkás Budapesten. Az a cél lebegett szemük előtt, hogy szerény keresetű embertársaiknak állandó segélyt biztosítsanak, hogy ha gyógyíthatatlan betegség, baleset

vagy aggkoruk miatt szakmájukban munka- és keresetképtelenné válnak s ezzel megóvják őket a koldulás lealázó szégyenétől.

Tíz éven át senkinek sem adtak segélyt, ez idő alatt dolgoztak és gyűjtötték a segélyezési alapot. 1903-ban kezdtek meg a rokkantak segélyezését s azóta (4^{1/2} év alatt) 242 rokkantnak, 63 árvának és számos özvegynek több mint 170,000 K segélyt fizettek ki.

Nincs is a világon még egy oly nyugdíjintézmény, mely az I. oszt. heti 20, a II. oszt. heti 24 és a III. oszt. heti 30 f tagsági díj mellett már a tíz évi tagság betöltése után, rokkant tagjainak az I. oszt.-ban heti 8-40 (évi 436 K 80 f), a II. oszt.-ban heti 9-80 (évi 509 K 60 f), a III. oszt.-ban 11-90 (évi 618 K 80 f) rokkantségi segélyt, 40 évi tagság után pedig hetenként 12, 14 illetve 17 K nyugdíj adna. A nyugdíj 40 évi tagság betöltése után mindenkinek jár tekintet nélkül arra, hogy munkaképes-e vagy sem.

Az elhalt segélyre jogosult tagok árvái 14 éves korukig neveltetési járulékból részesülnek. Ha árvák nem maradnak hátra, az özvegy végkielégítést kap.

Az egyesület még ott is gyakorolja a humanitást, hol erre az alapszabályok nem kötelezik. Így a központnál és minden fiókpénztárnál van külön segélyezési alap, melyből oly elhalt tagok hátramaradottai részesülnek segélyben, kik a jogosultságot halálukig el nem érték.

Az önzetlen buzgóságnak, a lelkiismeretességnek példás megnyilatkozását látjuk az egyesület vezetésében is, melynek bámulatos eredmények közzönhetők. Az egyesületnek Budapesten van a központi irodája, vidéken eddig 172 fiókpénztára van, összesen 54,000 fizető, számos pártoló és alapító taggal. Az egyesület közhasznú működését a kereskedelmi kormány is elismerte s 1907-től kezdve évi ötezer K állami támogatásban részesíti. A közha-

tóságok, a sajtó, a papság, a tanító-ság, az ipartestületek, számos gyáros és emberbarát erkölcsi és anyagi támogatásban részesítik. A munkaadók közül számosan munkásaik helyett az illetéket egészen vagy részben fizetik. Városok, községek, intézetek alkalmazottaikat beiratták.

A vagyonkezelés kifogástalan. Havonként Hivatalos Közlönyt adnak ki, melyben nyilvánosan elszámolják a bevételeket és kiadásokat. Az egyesületnek jelenleg 2 millió 880 ezer korona vagyona van, mely állami értékpapírokban, készpénzben és a budapesti egyesületi házában van teljesen biztos alapon elhelyezve.

Ezt az egyesületet ajánljuk helybeli iparosaink és munkásaink figyelmébe. Valóban humánus, minden politikától, felekezeti és nemzetiségi kérdéstől távol álló, tisztán jótékony céljait megvalósítani törekvő intézmény, mely a magyar munkások és iparosok dicsőséges alkotása. Törekedjünk mindannyian arra, hogy ez az egyesület nálunk is meghonosodjék.

Iratkozzék be az egyesületbe az iparos, a kereskedő, a segéd, a tanonc: irassa be mindenki a feleségét, 14 éven fölüli gyermekeit, ha fizetés ellenében munkát végeznek. Iratkozzék be a földmunkás, a napszámos, a gazdaszoknak dolgozó családtagjai; a tisztviselő, napidíjas, gyakornok, hivatalosolga s általában mindenki, ki fizetés ellenében munkát végez. A kedvezményes beiratási díj csak 1 K 20 f.

Mindnyájan munkások vagyunk, akár szerszámmal, akár szellemi munkával keressük meg mindennapi kenyerünket. A munkás és iparos kezébe, a szellemi munkás agyába elgyöngyül idővel, rokkanttá válik. És akkor elénkbe tolul az a kérdés: mi lesz most velünk? Miből élünk ezután?

A Mindenható azért adott az embernek észet, hogy tudjon segíteni magán. Vajjon van-e ember manapság, ki ne ismerné az örök igazmondást: Segíts magadon s az Isten is megsegít!

Az Ipartestület érdemes vezetőihez van még néhány szavunk: az ország számos helyén az ipartestületek kezdeményezésére karolták föl ezt az egyesületet, mely a társadalom békés fejlődését előmozdítja, a jólétet terjeszti. Vegye itt minálunk is kézbe ezt az igazán közhasznú ügyet s lépjen föl mint kezdeményező. Ezerek fogják tettét áldani s hálátelt szívvel emlékeznek egykor vissza a rokkantak a kezdeményezőkre.

Az egyesület központi vezetősége (Budapest, VIII. József-utca 23.) igen szívesen ad bárkinek is fölvilágosítást, a ki ez iránt hozzá fordul.

Pángermanizmus megyénkben.

Éppen egy éve hogy lapunkban szellőztettük az Orendi-ék révén, már a bácskai derék, magyarérmű németjeinket lassanként megmetelyezni akaró pángermán izgatók tevékenységét. A két évvel ezelőtt Csereváron megkezdett aknamunka azóta célirányosan, bámulatos sikerrel mindtovább terjed, úgy hogy ma már alig van a

— A végröndölet iránt, bátyám . . .

A beteg fölakart ülni ágyában, de visszahanyatlott vánkosára.

— Igen . . . az meg van — szólt töredeve — a közjegyzőnél van Szegeden. De ti ne várjátok semmit . . . nem kaptok semmit . . . én nem nektek gyűjtöttem, nem nektek spóroltam . . . én szentegyházamnak, hazámnak, a társadalom szegényeinek, nyomorultjainak. Nektek adott az isten annyit, amennyiből szépen megélhettek, adott erőt, egészséget . . . érvétek be vele . . . távozzatok békével . . .

A rokonyok látható bosszankodással elpárologtak, András azonban az ágyánál maradt feleségével.

A végrendeletéről többé szó sem esett. A testvéri szeretet tiszta érzése diadalmaskodott a földi kapzsi vágyódásokon ez egyszerű emberek szívében. Dédelgető, gyöngéd szavakkal kérdezősködtek a beteg-től: Nem esnek-e valami jól neki? Juli asszony befőttes üveget vett elő a kosárból. De a beteg többé nem felelt.

Mindjobban öregbült az este, lázám egyre nőtt. A menyezetet rengeteg erdőnek, majd háborgó óceánnak láttam, melyben mindenféle . . . zörnyeteg vadállatok hemzsegték, nyargaltak örült vágatással, repültek, usztak s kajánul rám vigyorogtak, mintha, mondták volna: no hires, most kergess, ha tudsz, most löj! . . .

Odakünn szél sivitott, a csenevész fák ágait egymáshoz verte s az égen álmos

felhőket hajtott. Egy percre eltűnt a hold. És sápadt fényénél megpillantám a szörnyű kaszást . . . Ott járt fehér lepleben fel s alá az udvaron. Egy-egy ajtón eltűnt, megcsak visszajött. Most egyszerre a mi szobánk felé tartott. Belibent az ablakon, odaállott a szomszédom ágya elé s könyörtelenül feléje suhintott . . .

Azután a másikhoz fordult: holnap értek jövök! Fél szemével rám is kacsintott. Brrr! Az orvos jött sietve be az ajtón, szeme közé kacagva eltűnt a halál . . .

Lázás álom nyomott el s reggel arra ébredtem, hogy szomszédomat mogorva, közömbösarcú emberek fehér lepedőbe göngyölve hurcolják kifelé, András és felesége zokogva kísérték.

Másik társam is a végit járta már. Őhöz is csakhamar benyitott a részvét, valami cilinderes, monoklis, orfeumbajszu ficsur képében. (Angela nővér azt mondja, hogy unokaöccse a tisztelendőatyának.) Az nem sokat teketóriázott. Míg a szegény páter iszonyu kinokban, önkívületben vonaglott: mintha a jeges tenger vize csörgedezne ereiben, hidegvérrel vánkosa alá nyult s tárcáját kiürítve, szó nélkül távozott.

Mindjárt utána jött a Halál, őt követték a lepedős emberek. Csak a sirató nem jelentkezett . . .

En mindezek után is a magam lábán jöttem ki, — igaz hogy öt hét múlva — s Nimródra mondom, még az idén elejtem a jubiláris ötvenedik maczkót!

Bácskában német lakókkal bíró község, hol több-kevesebb hive nem volna az alldeutsch eszméknek. Cservenka, Torzsa, Sóvé, Bulkeszi a főfészkek a pángermán agitátoroknak. Cservenkán Velker Ádám nyomdász szerkeszti és tartja fenn a Schulvereinek pénzén a „Südbácskärer Zeitung“ című nem politikai hetilapot, mely mégis, majdnem minden számában politizál, annélkül, hogy az illetékes hatóság ezért büntetéssel sújtaná. Egyetlenegyszer ítélte el a zombori bíróság néhány korona büntetésre, pedig hét-hét után azóta is szórja „Splitter und Balken“ című állandó rovatában, néha vezércikkében s napihírek rovatában, politikai s magyarellenes izgató cikkeit.

Őszintén sajnáljuk, hogy az illetékes tényezők nem kísérik ezen izgató lapocska cikkeit, — melyek méregként hatnak megyénk németajkú lakóságára — nagyobb figyelemmel, mert ha még most igyekeznének hatóságaink lehetlenné tenni az alldeutschok ezen Bácskában egyetlen organumát s általában nagyobb eréllyel, szigorral üldöznék a pángermán apostolokat, — bizonyára sikerülne derék svábjainkat továbbra is édes hazánk hű fiaival megtartani.

Emlékezzünk a csernovai véres eseményekre, hol már későn, akkor igyekeztek hatóságaink büntetni, mikor csak Manlicherrel lehetett a lelketlen izgatók által fanatizált népet ideig-óráig lecsendesíteni!

Ha már az egész Bácskã németajkú polgársága meg lesz metyelyezve s a pángermán agitátorok hatalmában lesz — akkor már elkéstünk az ellenakcióval, eredménytelen lesz a szigor, sőt a karhatalom is!

Pángermánjaink merészségét, elbizakodottságát jellemző esemény színhelye volt mult szombaton Cservenka község, hol a hirhedt bulkeszi-i fiatal agitátor, Fidenmüller József tartotta esküvőjét Dech Krisztinával az evang. templomban. A vőlegény, nagyszámú rokonaival, barátaival, hosszú kocsisorban érkezett Bulkesziről Cservenkára. A lakodalmasok, úgyszintén kocsijaik, lovaik az alldeutsch színeket (fekete, vörös, arany) feltüntető szalagokkal és csokrokkal voltak feldíszítve. A község apraja-nagyja pedig — már előre értesítve a nagy eseményről — nagy tömegben nézte a felvönulást s egyik jelenlévő agitátor szavai szerint a derék német násznép szinpompája bizonyára meg is tette maradandó hatását Cservenka lakóságára!?

(Beküldetett)

Bácsbodrog vármegye jegyzői egylet ügyei:

— **Gräff Nikáz** nyugdíjaztatása alkalmából, alábbi levelével bucsuzott el a jegyzői kartól:

„Negyvennégy évi szolgálat után nyugalomba vonultam. Midőn ebből az alkalomból anyavármegyénk mélyen tisztelt tekintetes jegyzői Karától bucsuzom: hálásan konstátalom, hogy a tekintetes jegyzői Karnak minden egyes mélyen tisztelt tagjai felelősség teljes nehéz munkámban mindenkor nemes ambícióval derekasan volt segítségemre.

Ezért a lelkes támogatásért a legbensőbb köszönetemet, soha meg nem szünő hálámat fejezem ki és kérem a tekintetes jegyzői Kart, az én mélyen tisztelt kedves Kollegáimat, hogy engem jó emlékkben továbbra is megtartani szíveskedjenek.

Kiváló nagyrabecstüléssel és a legszívélyesebb üdvözlettel maradok a mélyen tisztelt jegyzői Karnak lekötözött igaz hive

Gräff Nikáz

kir. tanácsos, nyug. kir. tanfelügyelő, a jegyzői egyesület tb. tagja.

— **Új tagok.** A jegyzői egylet tagjai sorába beléptek: Nikolits Aurél jegyző Bács-tóváros, Diksz Lajos jegyző Dunabököny. Hirman Máté jegyző Palona, Fejes Ágost jegyző Vekerlefalva, — Simándi István és Wölfl Péter segédjegyzők Palánka.

— **Kérelem.** Miután az egyleti tagdíjhátralékok olyan mértékben szaporodtak fel, hogy az egylet azon feladatoknak, amelyek megoldására egyletünk hivatott és kartársainkkal szemben teljesíteni tartozik — megfélelni képtelen, a legkomolyabban arra kérjük a tagdíjhátralékosokat, hogy tartozásikat még e hóban multhatatlanul az egyleti pénztárba befizetni szíveskedjenek.

Szokola Gyula
egyleti pénztáros

Kiss Gyula
egyleti elnök

HIREK.

— **A József kir. herceg szanatorium-egyesület** kulai helyi bizottsága megpendítette s magáévá tette az eszmét, hogy a szenvedő tüdőbetegek számára létesítendő szanatoriumok alapja javára folyó évi nov. 1-én és 2-án Kulán gyűjtést rendez. A gyűjtési terv a kivételre szánt idő előtt egy-két nappal, mondhatni néhány órával merült fel, illetve határozottat el megvalósítása. S mégis a gyűjtés nem remélt szép sikerrel járt. Raile Károly, plebános-helyettes, segédlelkész úr volt az első, aki a határozat folytán a nemes cél érdekében buzgólkodott; — az istentisztelet alkalmával szívhez szóló szavakban hívta fel a gyűjtésre ájtatos híveinek figyelmét. De minden szép eszme és terv tökéletes valósággá válik, mikor nemesen érző asszonyok s leányok gárdája teszi azt magáévá, buzgólkodik kivételben. És a gyűjtés sikerének igazi érdeme Kula nagyközség intelligenciájának ama hölgyeit illeti, akik az önzetlen emberszeretet kristálytiszta érzelmétől indítatva arra vállalkoztak, hogy a róm. kath. templomban valamint a róm. kath. és ág. ev. temetőben elvégzik az adományoknak perselyekben való gyűjtését. Berkovits Rezsőné, özv. Borovánszky Gyuláné, Chriszt Béláné, Cséber Jánosné, Heintz Nándorné, Jakobb Ferenczné, Kniesel Frigyesné, Kósa Györgyné, Lederer Gusztávné, Manhold Kálmánné, dr. Ormay Kálmánné, Radich Aladárné, Rémay Antalné, Váry Endréné, Wighart Edéné úrnők, — és Borovánszky Irénke, Knéfély Emmácska, Kósa Annuska, Lederer Micike, Wighart Ilonka urleányok, valamennyien lankadatlan kitartással, rábeszélő tehetségük lebilineselő varázsával agitáltak s fáradhatatlan buzgósággal hívták fel a közönséget az adakozásra. Csakugyan a milyen nagy a cél, oly nagy volt hölgyeink eredményre törekvő ereje. S a közönség méltányolta hölgyeink eléggé nem dicsérhető vállalkozását. A ki csak tehette, átnyújtotta ama bizonyos „virág-szálat“ és a gyűjtött garasokból létrejöhett, talán életre kelhetett néhány szegény tüdőbeteg szebb reményeinek kertje . . . s ki tudja, talán visszaadhatjuk véle néhány szenvedő tüdőnek letörött darabját. A szanatorium egyesület helyi bizottságának elnöksége ez uton is hálás köszönetét fejezi ki a gyűjtéssel fáradozó hölgyeknek, s mindazoknak akik a gyűjtéshez bármiképp hozzájárultak. — A gyűjtés tiszta eredménye a Knéfély, Kósa és Czeisel urak üzletében felállított perselyekbe gyűlt összegekkel együtt 157 K 87 f-t mutat fel. **Ls.**

— **A Kulai Polgári Olvasó Egylet** könyvtár alapja javára Kulán a Gerber Károly-féle ujonnan épült házban levő összes helyiségeiben: Sipos Ferenc, primás, vezetése alatt álló Zombori első rendű zenekarnak közreműködése mellett 1907 évi november 16-ik napján közvacsorával és táncal egybekötött megnyitási estélyt rendez, melyre t. c. és b. családját tisztelettel meghívja kezdete este 8 órakor belépő-díj személynként 2 K család-jegy 5 K felülfizetések tekintettel a közművelődési célra köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

— **Meghívó.** A kulai iparoskör f. hó 17-én a Hungária vendéglőben könyvtáralapja javára táncmulatsággal egybekötött hangversenyt és színelőadást rendez, melyre t. c. és b. cs. tisztelettel meghívja. Kezdeté 8 órakor. Helyárok: I. II. sor 2 K, III. IV. sor 1-60 K, V. VI. VII. sor 1-40 K, VIII. IX. X. sor 1-20 K, állóhely 1 K. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapban nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók Treuer József és fia üzletében.

— **Beszámoló.** Dr. Baloghy Ernő kerületünk képviselője, vasárnap d. e. 10 órakor érkezik Torzsára a hol beszámolót fog tartani.

— **Vármegyei közgyűlés.** Bácsbodrog megye törvényhatósági bizottsága több sürgős ügy el tárgyalása végett f. évi november 9-én rendkívüli közgyűlést tartott.

— **Egyházmegyei hír.** Raile Károly kulai rom. kath. káplán a plebánia ideiglenes vezetésével megbízott.

— **Az ügyvédi kamarából.** A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Tausz Fülöp topolyai ügyvédet, aki Szeghegy község jegyzőjévé lett megválasztva, törölte az ügyvedek lajstromából és dr. Zsiros Aladár topolyai ügyvédet pedig a lajstromba fölvetette.

— **Bácsbodrog vmegye tisztújítása.** December 17-én lesz a vmegyén az általános tisztújítás. Választani fognak alispánt, főjegyzőt, főügyészt, árvaszéki elnököt, 10 árvaszéki ülnököt, 13 járási 1 járásnélküli főszolgabíró, 2 első osztályu aljegyzőt, 2 alügyészt, 3 aljegyzőt, 8 szolgabíró továbbá 2 aljegyzőt, 8 szolgabíró, és négy árvaszéki fogalmazót a 10-ik osztályban előirt javadalmazással. Megemlítjük, hogy a pályázati határidő 1907. december 1.

— **A bácsbodrogmegyei orvosi fiókszövetség** f. hó 5-én Szabadkán választmányi gyűlést tartott, melyen a folyóügyek elintézésén kívül főleg az orvosoknak a betegpénztárhoz való viszonyával foglalkozott. A július hó 1-én életbe lépett 1907. XIX. t.-c. ugyanis a betegség esetére való biztosítást igen széles rétegekre terjesztette ki, és ezáltal az eddig fizetőképes betegek tetemes részét elvonta az orvosok működési köréből, ami különösen a vidéki városokban az orvosok megélhetési viszonyait jelentékenyen befolyásolja. A megyénkbeli szövetség is, mely magában foglalja Ujvidék és Baja városok összes orvosait és a szabadkaiak jórészét, utóbbi választmányi gyűlésén szinte elfogadta a központ javaslatát: a szabad orvos választást és a tagonkénti évi 6 kor. díjat. Ami akként értelmezendő, hogy minden betegpénztári tag azt az orvost választja 1 évre, akit akar, és akihez bizalma van. Ez kétségtelenül előnyösebb a betegpénztári tagokra, mint a régi ugynevezett fix rendszer, mikor a tagok csakis az igazgatóság által kijelölt orvost vehette igénybe. Kimondotta továbbá a választmány, hogy haladéktalanul megindítja a tárgyalást az ujonnan megalakult pénztárakkal és pedig olyan formán, hogy a pénztári igazgatósággal sehol sem fog az egyes orvos tárgyalni, hanem mindig csakis a fiókszövetség elnöksége vagy ennek kiküldött megbízottja. Hihetőleg megyénkben és a megyebeli városokban ez a tárgyalás sima és gyors lefolyású lesz és nem fog félreértésekre alkalom adódni, mint Aradon történt, hol a pénztári igazgatóság előbb félre vetette a harangokat és azután szépen elfogadta az orvosok méltányos, épen a betegpénztári tagok érdekében levő szabad orvosválasztást és egyéb föltételeit.

— **Tanügyi kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi minister Finta Viktória okleveles tanítónőt a sajkásgyörgyei állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Új közjegyző.** Az igazságügyminister az ujonnan rendszeresített ujvidéki második közjegyzői állásra dr. ifj. Várnay Ernő temesvári kir. közjegyző helyettesét nevezte ki.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminister Reiter Rezső nagyikikindai törvényszéki jegyzőt a topolyai járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

— **Ujverbász községe** a piacz téren ártézi kutat ásátott, mely a napokban elkészülve, 144 m. mély és 24 óra alatt körülbelül 500 hektoliter vizet ad. Minthogy ez a kutatás jó eredménnyel járt, a község valószínűleg a közel jövőben még több helyen is létesít ártézi kutat.

— **Kinevezés.** A kultuszminiszter Göndör Ferenc óbecsei tanítót, a „Tanító Szövetség” szerkesztőjét a mosonyi állami elemi iskola rendes tanítójává nevezte ki.

— **Szerkesztőváltás.** Dr. Gál Rezső és Prokópy Imre a Bácsmegeyel Függetlenség eddigi szerkesztői, politikai differenciák miatt kiváltak a lap kötetlétől és a zombori függetlenségi pártból is kiléptek.

— **Tanítók sztrájkja.** Óbecsén, az erős hideg miatt a tanítók kénytelenek voltak a tanítást beszüntetni, mert a község nem fűteti az iskolákat. A tanítók különben is elégedetlenek, mert az elsőjén esedékes fizetésüket még most sem kapták meg. A tanítók értekezletet tartottak, hogy addig, míg fizetésüket nem kapják, az előadásokat semmi körülmények között sem tartják meg.

— **Buziásfürdő,** melynek természetes szénsavas forrásai már a rómaiak idejéből világhírűek, immár nemcsak a szenvedő emberiségnek, hanem az iparnak is fontos szolgálatokat teljesít. Muschong Jakab, ezen hírneves fürdő új tulajdonosa nagy áldozatkészséggel hatalmas műveket létesített a természetes vegyileg tiszta folyékony szénsavnak ipari célokra való felhasználására. A kartellen kívüli művek képesek bármely mennyiséget szállítani.

— **Egy millió az önálló magyar banknak.** Vermes Gábor szabadkai nagybirtokos, akinek körülbelül egy millió K készpénze van elhelyezve a szabadkai pénzügyintézetnél, elhatározta s ezen elhatározását közölte is, hogy ezen összeget mindaddig meghagyja a banknál, míg az önálló magyar bank létesül. Akkor azután ennek részvényeibe fekteti az egész összeget.

— **Zsablya községben** mozgalom indult meg az iránt, hogy a telegkönyvet Titelből Zsablyára helyezték át. A község polgársága Nikolits Endre községi jegyző vezetése alatt küldöttségileg tisztelt dr. Széchényi Tamás főszolgabírónál és Gábris Endre járásbírónál, hogy a telegkönyv áthelyezéséhez közreműködésüket kikérje.

— **A honvédség köréből.** A király Schneider Frigyes szabadkai 6. honvéd gy. ezredbeli őrmagnak egy év tartamára várakozási illetékekkel való szabadságolását elrendelte.

— **Drágul a gyufa.** Végre hát a gyufa is megrágul. Mint értesülünk a gyufagyárosok elhatározták, hogy a gyufa árát fölemelik még pedig az eddigi két fillérről 4 fillérré. Az áremelést azzal okolják meg, hogy a nagy forgalom mellett sincs hasznuk, mivel a fa drágább s a munkadíj is emelkedett.

— **A gabonapiac helyzete** nálunk aránylag szilárdabb, mint a külföldön, és bár az utolsó napokban sok helyütt esett eső; minden jel arra mutat, hogy olcsóbb árallásra nincs kilátás, mert ma már bizonyos, hogy a monarchia határain belül rendelkezésre álló kenyérmag mennyiséggel nem fogjuk beérni, hanem importra szorulunk.

— **Úri-, női- és gyermek-cipők** elsőrangú gyártmány, nagy választékban, Kardos J.-nél Kulán.

— **Schmidt Ferenc szabó,** Kula Ferenc József tér, készíti a legdivatosabb öltönyöket a legolcsóbb árban.

Báli —
Musseline —
Voile —
Marquissette —
Selyem
és „Henneberg” selyem 6 kr.-tól feljebb, bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Gabona árak: Budapesten:			
Buza	október	—	12.—
Zab	—	—	7.90
Tengeri	1908 májusra	—	6.—
Kulán:			
Buza	—	—	11.—
Zab	—	—	7.20
Tengeri	—	—	5.20

CSÉPLŐGÉPET

6-os locomobillal, (Ruston-Proctor Garrett-féle) olcsón elad

1-3 **Mádi György, Kucorán.**

510, 513 és 517 sz. b. v. 1907

Arverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszem, hogy a kulai kir. bíróság 1907 évi V. 398², 399² és 399² számú végzése következtében Urban János, Mártz Henrik és Lutz Mihály javára **Röhrig Jakab** óverbászi lakos ellen 178 K 20 f 188 K 20 f és 188 K 20 f s jár. erejéig foganatosított biztosítási kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2800 K-ra becsült egy kanca ló és 100 mm. tiszta buzából álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. bíróság 1907 évi V. 398-399² számú végzése folytán Óverbászon, v. hajtást szenvedett lakásán leendő eszközzésére **f. e. nov. 20-án d. u. 2 óráját** határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szándékozókat oly megjegyzéssel hívom meg, hogy az érintett ingóságokat az 1881 LX. tc. 107. 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mindazokat, akik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korában eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a foglalás megkezdéseig nálam írásban, vagy szóval jelentsék be.

Kula, 1907. nov. 4.

Kanyó, kir. bir. v. hajtó.

A palánkai Schlagger-féle vendéglő szabad késből eladó.

Bővebb értesítés nyerhető a tulajdonosnál **KNIPPEL FERENCNÉL**

1-3 **Palánkán**

61. sz. 1907.

Árlejtési hirdetmény.

Sajkásgyörgye község előljárósága az általa építendő öt tantermes iskola és ovodai épület kiviteli munkálatára szó és írásbeli verseny tárgyalást hirdet.

Az építési, illetve költségvetésileg előirányzott összeg ezen összmunkálatokra 82,602 K 10 f kikiáltási árban van megállapítva. Ajánlat csakis az összmunkálatra tehető.

Ajánlatok legkésőbb **folyó évi november 11-ig** mint az árverést megelőző napig alulírott község előljáróságánál adandók be.

Vállalkozó köteles a munka teljesítésére, ha maga szakképzettséggel nem bírna, az ajánlatában ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Ajánlat tévők, ajánlataikban tartoznak kijelenteni, hogy jelen építkezésre vonatkozó összes műszaki iratokat tanulmányozták és azokat magukra nézve kötelezőknek ismerik el. Ajánlat általán összegben teendő és az számokkal és betűkkel világosan kiis irandó az ajánlatban. Az építkezésre vonatkozó összes tervek és költségvetések úgy az árlejtési feltételek, a hivatalos órák alatt a község-jegyzői hivatalában betekintheők. Ajánlattevő köteles a kikiáltási árnak megfelelő 5-% b. ánapénzt a községi bíró kezébe az árlejtés megkezdése előtt készpénzben, avagy megfelelő értékpapírban letenni.

A község tanácsstermében megtartandó árlejtés határnapja 1907 évi november hó 12-ik napjának, d. e. 9 órájára tűzetik ki. Sajkásgyörgye, 1907. október 22.

Előljáróság

MÉSZÉGETŐK és TÉGLAGYÁROSOK figyelmébe!

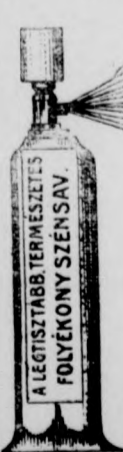
OLCSÓ TÜZI-FA

1 Waggon 100 mm. (körülbelül 6 erdei öl) Éger hasáb 132 K
1 Waggon 100 mm. (körülbelül 6 1/2 erdei öl) Éger rönk 108 K
ab vasút-állomás: **ORAHOVICA (Slavonia)**

Megrendelhető: **Machmer János földbirtokosnál**
Pusta Rastovac u. p. ORAHOVICA 2-3

Muschong-Buziásfürdői SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartellen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra

Legkiadósabb természetes szénsav!!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907 évi 4615 sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:

„Szaga és íze rendes. Szénsavtartalma 99.57%. A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel és magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető.”

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsav-művek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgönyeim Muschong, Buziásfürdő. Interurban telefon 18 sz.